

Kas ja kuidas kooliks valmistuda?

Lapse kooliks ettevalmistamine on läbi aegade vanematele katsumuseks olnud. „Kas ma teen ikka piisavalt?“ „Täna jälle ei jõudnud midagi teha ...“ Samas on ka vanemaid, kes lasevad lapsel areneda omas tempos ja ei püüagi ajaga võidu joosta. Logopeedina näen, et mõlemad lähenemised sobivad, kui lapse areng on eakohane. Vanema jaoks on esimene lähenemine stressirohke, sest võib tunduda, et ei tehta õigeid asju ja kunagi ei ole tehtud piisavalt. Julgustan mitte muretsema. Meie kool on üles ehitatud nii, et **eakohase arenguga** laps peaks seal hästi hakkama saama.

Nüüd tekivad järgmised küsimused. Kas laps on eakohase arenguga? Kuidas näha, et laps saab hästi hakkama? Vastan esimesele küsimusele: enamuse lapsi on eakohase arenguga. Isegi siis, kui kõne tuli hiljem ja väikelapse eas on olnud probleeme, jõuavad paljud koolieaks eakaaslastele järele. Tegelikult peaks olema lubatud ka see, et laps enne kooli veel lugemise vastu huvi ei tunne ja peast ei arvuta. Kahjuks aga läheb sellisel lapsel koolis raskeks, sest õpikud (just õpikud, mitte õppekava) ei arvesta sellega, et mõne lapse huvi õppetöö vastu tärkab hiljem. Seega, et lapsel koolis ei tekiks esimesel kahel kuul **arusaama**, et „MINA EI OSKA“, peaks ta õppeaasta alguseks oskama **lugeda ja mõista** lihtsaid lühikesi lauseid ja arvutama vähemalt 5 piires. Lisaks peaks tal olema hulganisti teisi oskuseid: nimetame neid sotsiaalseteks-, enesekontrolli- ja suhtlemisoskusteks. Nendest täna siit lugeda ei saa.

Ja nüüd vastus teisele küsimusele: laps saab hästi hakkama siis, **kui ta usub**, et TA OSKAB. Kahjuks tekib väga paljudel lastel üsna kiiresti vastupidine uskumus ja siin peame meie, lapsevanemad lapsele appi tulema. See ei ole lihtne. See on pigem väga raske.

Mida kauem laps usub, et ta oskab, seda paremini saab ta hakkama, sest ainult nii toimub **päris õppimine**. Seega on oluline vähemalt enne kooli lubada lapsel seda uskuda. Sellepärast tuleb anda lapsele ainult jõukohaseid ülesandeid ja alles hoida mängulisus. Ka see ei ole lihtne. Aga teie, vanemad, olete oma lapse eksperdid. Teie näete, mis viib last edasi ja mis mitte. Kahtlusi tekib ikka ja mõnikord ka läbikukkumisi, aga neid annab parandada, kui need ära tunda.

Kooliks ettevalmistusel on vanemale abiks lasteaed ja eelkool, mõnel juhul ka logopeed või eripedagoog.

Ühesõnaga, kui 6-7 aastane laps pool aastat enne kooli algust veel tähti ei tunne ja sõnu kokku ei loe, tuleb **alustada tegutsemist**. Nüüd „sõnn sõnu“, mida ma rääkisin esimeses lõigus. Arenemine omas tempos, lapse puhul, kes veel ei loe, pole hetkel kehtiv. Et toetada lapse usku endasse, tuleb hakata tegutsema. Vastasel juhul saab ta juba paari koolikuuga aru, et TEMA EI OSKA ja ei taha. Tegutsemine peab olema järjekindel, see tähendab igapäevane või iganädalane. Leppige kokku aeg ja pidage sellest kinni. Igasugune õppemängude mängimine ja töölehtede täitmine (maksimaalselt 20 minutit

korraga) on abiks. Laps õpib korraldusi täitma, kuulama ja keskenduma. Abi ei ole tähtede ja numbrite kirjutamisest joonte vahele. Seda võib teha igas õppekorras vaid paar minutit. Kui te ei tea, milliseid harjutusi teha, küsige. Rühmaõpetajalt, logopeedilt, minult - pöörduge julgelt spetsialisti poole. Võtame aja ja leiame lahenduse. Anname lapsele usu, et ta saab hakkama.

Head vanemad! Lõpetuseks Brooke Hamtonilt laenatud mõte: Rääkige oma lapsega nii ta oleks väike ime. Imetlege oma lapsi, nähke, et nad on targad, toredad, ilusad ja head. Millesse laps **usub**, selliseks ta kasvab.